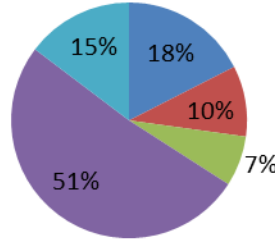

ESAT SONRASI DÖNEMDE TÜRKİYE SURİYE’DE TARAFSIZ KALMALI

Türkiye’nin Suriye ile ilişkileri son dönemde gündemde ağırlıkla yer almaktadır. Yaşanan gerginliklerin ışığında Türkiye’nin Suriye politikası tartışılmaktadır. Ancak Esat’ın iktidardan düşmesi durumunda Türkiye’nin izlemesi gereken tutuma dair yorumlara daha az rastlanmaktadır. EDAM’ın düzenli olarak yayınladığı “Dış Politika ve Kamuoyu Anketleri”nin sonuncusu bu konuya odaklanmıştır. 1 Eylül-4 Ekim tarihleri arasında, Türkiye’de yaşayan seçmenleri temsil eden 1500 kişilik bir örnekleme yürütülen kamuoyu araştırmasında katılanlara “Sizce Türkiye, Esat sonrası Suriye’de nasıl bir rol üstlenmeli?” sorusu yöneltilmiştir¹.

"Esat sonrası Suriye'de...."

- Çatışma halindeki taraflar arasında arabuluculuk yapmalı
- Barışın korunması için Birleşmiş Milletler veya NATO şemsiyesi altında asker göndermeli
- Suriye’ye büyük çaplı ekonomik yardımda bulunmalı
- Suriye’deki gelişmelere karışmamalı ve taraf olmamalı
- Fikri yok / Cevap yok

Ekonomi ve Dış Politika Araştırmalar Merkezi – EDAM’ın TNS aracılığıyla Türkiye çapında yaptırmış olduğu kamuoyu araştırması, Türk kamuoyunun büyük kısmının Türkiye’nin Beşer Esat sonrası Suriye’inde gelişmelere karışmaması ve tarafsız olması görüşüne sahip olduğunu göstermiştir.

¹ 1 Eylül – 4 Ekim 2012 tarihleri arasında yürütülen bu araştırma, Türkiye’de 18 yaş ve üzerindeki, kent ve kırsal yaşayan nüfusu temsilen 1500 kişiden alınan cevaplara göre oluşturulmuştur. Araştırma kapsamına dahil iller şu şunlardır: Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Manisa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Konya, İçel, Samsun, Zonguldak, Denizli, Malatya. Araştırma çalışması TNS Türkiye tarafından yürütülmüştür.

Görüşülenlerin yüzde 51'i Türkiye'nin Esat sonrası Suriye'de tarafsız kalması gerektiğini düşünmektedir. Yüzde 18'lik bir kesim çatışma halindeki taraflar arasında arabuluculuk yapılması görüşüne sahipken, yüzde 7'ye yakın bir oranda da Suriye'ye büyük çaplı ekonomik yardımda bulunulması gerektiği kanısındadır. Barışın korunması için, Birleşmiş Milletler veya NATO şemsiyesi altında Suriye'ye asker gönderilmesi görüşünü belirtenlerin oranıysa yüzde 10'dur. Yüzde 14'lük bir kesimse bu soruya yanıt vermemiştir. Bu sonuçlardan kamuoyunun Türkiye'nin Esat sonrası Suriye'de tarafsız kalmasını tercih ettiğini söyleyebilmemiz mümkündür.

Türkiye'nin Esat sonrası Suriye'de oynaması gereken rol hakkında ki görüşlerde parti tabanları arasında önemli oranda farklılık bulunmaktadır. AKP seçmenlerinin yüzde 27'si "arabuluculuk", yüzde 40'ı "tarafsızlık" yanlısıyken; CHP'liler arasında "arabuluculuk" yanıtı verenlerin oranı yüzde 6'ya düşmekte ve "tarafsızlık" yanıtları yüzde 60'a çıkmaktadır. MHP tabanında da "tarafsızlık" yanlısı yanıtların oranı yüzde 60'ken; bu konuda görüş belirtmeyen dörtte birlik bir kesimin de olması ilginçtir. Parti tabanları arasındaki önemli farklardan biri de BDP seçmenlerinin yüzde 83'ünün "tarafsızlık" yönünde görüş belirtmektedir. Uluslararası bir gücün parçası olarak Suriye'ye asker gönderme seçeneği konusundaysa parti tabanları arasında anlamlı hiçbir farklılık bulunmamaktadır.

Araştırma çalışmasına katılanlar erkekler arasında "tarafsızlık" görüşünü destekleyenlerin oranı yüzde 56'yken, bu oran kadınlar arasında yüzde 47'dir. Kadınların arabuluculuk konusunda yüzde 21 gibi yüksek bir oranda desteği bulunurken, erkeklerde bu oran yüzde 14'tür.

Görüşülen kişilerin yaşları ilerledikçe "tarafsızlık" kanısını taşıyanların oranı artmakta, "arabuluculuk" yanlısı olanların oranı azalmaktadır. 18-24 yaş arası gençlerde tarafsızlık yanıtı yüzde 41'ken, 55 yaş üstünde bu oran yüzde 63'e yükselmektedir. Keza, arabuluculuk yanıtı da 18-24 yaş arasında yüzde 17, 25-34 arasında yüzde 23'ken; 55 yaş üstü katılımcılarda bu oran yüzde 12'ye düşmektedir.

EDAM tarafından bir dış politika uzmanlar paneline yöneltilmiştir. 266 uzmanın katıldığı çalışma sonucunda², uzmanların “arabuluculuk” politikasını kamuoyunun geneline karşı daha fazla tercih etmelerine karşın (yüzde 36), önemli bir kısmının da “tarafsızlık” yanlısı olduğu görülmektedir. Görüşülen uzmanların yüzde 26’sı “Suriye’deki gelişmelere karışmamalı ve taraf olmamalı” kanısını taşımaktadır.

Yüzde 21’lik orana ulaşan uluslararası bir gücün şemsiyesi altında asker gönderme tercihini de göz önünde bulundurursak, uzmanların Esat sonrası Suriye’de Türkiye için daha aktif bir rol biçtiklerini söyleyebiliriz.

² Uzmanlar çalışmasına 266 uzman katılmış ve araştırma çalışması Infakto RW tarafından yürütülmüştür.